

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Meipoortstraat 54

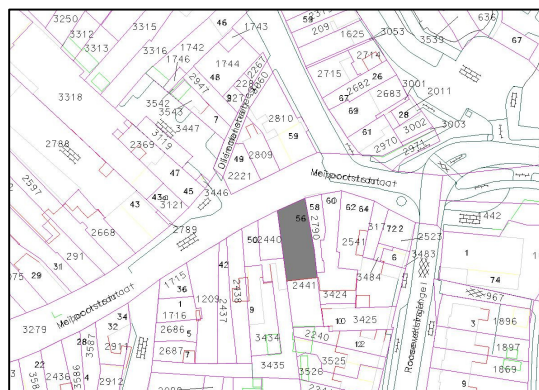
Monumentnummer : GM082

Straat : Meipoortstraat
Huisnummer : 54
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DL

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2441

Naam object : ---
Bouwjaar : 17^e eeuw/XIX
Architect : N.b.
Bouwstijl : N.v.t.
Oorspronkelijke functie : winkel/woonhuis
Huidige functie : winkel/woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 06-01-2014
Datum aanwijzing : 17-06-2014

Situering

Pand gelegen aan de Meipoortstraat in de historische binnenstad van Doesburg. Het pand heeft gemeenschappelijke bouwmuren met de buurpanden en staat met de voorgevel in de rooilijn.

Opbouw

Tweelaags pand op L-vormige plattegrond. Het pand heeft een kelder, begane grond, verdieping en een zolder met vliering onder een zadeldak. De kelder bevindt zich aan de straatzijde. De twee bovenwoningen hebben een eigen opgang.

Historie

De Meipoortstraat is gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Meipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het pand Meipoortstraat 54 heeft getuige de gesmede muurankers in de achtergevel zeer waarschijnlijk een zeventiende-eeuwse voorganger. Uit deze periode dateert behalve opgaand muurwerk in ieder geval de kelder. Na een verbouwing in de negentiende eeuw waarvan de gemetselde lijstgevel op de verdieping bewaard is gebleven, is het pand in 1896 op de begane grond aangepast tot dranklokaal. Aan de achterzijde is dit lokaal in 1919 met 1,5 meter uitgebreid. Tot dan had het huis een plattegrond bewaard met diepe gang in de tweede vensteras van rechts met halverwege een trappenhuis met Engelse trap, rechts de antechambre en rechtsachter de keuken. Links was de kamer (dranklokaal) en suite. Deze plattegrond werd grondig gewijzigd in 1949. Mogelijke aanleiding voor de ingreep was de Woonruimtetwet (1947) die voorschreef dat woningen groter dan 500 kubieke meter onderdak moesten bieden aan derden (inwoning). Een groot huis verbouwen tot meerdere woningen werd noodzaak. Op begane grond, eerste verdieping en zolder werd de volledige inrichting gesloopt en vervangen. Ook het gevelbeeld op de begane grond werd gewijzigd en de oude deur één travee naar rechts verplaatst. De bovenwoningen zijn sindsdien niet of nauwelijks gewijzigd.

In 1988 is de winkel verbouwd tot restaurant, dat in 2000 naar achteren werd vergroot met een éénlaags aanbouw. Een dergelijke aanbouw is in 2004 gebouwd ten behoeve van de keuken.

Exterieur

Meipoortstraat 54 heeft een vier vensterassen brede bakstenen, gemetselde gevel van twee bouwlagen hoog met een winkelpui ter breedte van drie vensters en rechts een entree naar de bovenwoningen. De dakvlakken van het schilddak zijn belegd met donkergrijs gesmoorde tuile de nordpannen.

De symmetrische winkelpui is van hout en voorzien van een entree geflankeerd met grote winkelruiten met bovenlichten. De entree is in een verdiept portiek ondergebracht. De pui staat op een bakstenen plint waar links een getralied kelderlicht is opgenomen met een segmentvormige ontlastingsboog.

De ingang naar de bovenwoning was tot 1949 in de tweede travee ondergebracht. In dat jaar is het kozijn met de deur en bovenlicht verplaatst. De deur is voorzien van panelen en een gecanneleerde naald. De middelste panelen zijn voorzien van gietijzeren roosters. Het bovenlicht boven het geprofileerde kalf is voorzien van een levensboom. De eerste verdieping is geheel uitgevoerd in baksteen, gemetseld in kruisverband en voorzien van een gesneden voeg. De vier schuifvensters zijn ontlast met strekse bogen en voorzien van gepleisterde lekdorpels. De ramen zijn gevat in zwaar uitgevoerde grenen kozijnen waarvan de pen-gat-verbindingen zijn gezekerd met toognagels. De ramen hebben een brede middenstijl en zijn recent vervangen. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een fors hoofdstel, bestaande uit een architraaf, een vlak fries en een kroonlijst waarin de goot is opgenomen.

Boven de goot een viervaks dakkapel met vier enkelruits draairamen in het midden voorzien van een verdiept houten veld. De dakkapel wordt beëindigd met een geprofileerd boeiboord en een zinken kraal.

De eenlaags restaurant uitbouw aan de achterzijde dateert uit 2000 en wordt hier verder niet beschreven. De achtergevel is op de eerste verdieping geheel met cement gepleisterd en voorzien van twee balkons op een oudere uitbouw, die horen bij de twee bovenwoningen en zijn van elkaar gescheiden door een halfsteens muurtje. In het muurwerk zijn onder de goot op gelijke hoogte en op regelmatige onderlinge afstand gesmede muurankers met omgekrulde uiteinden aanwezig. Dit kan duiden op een mogelijk zeventiende-eeuws casco. De gevel wordt afgesloten met een eenvoudige bakgoot op klossen.

Interieur

Kelder: bevindt zich aan de straatzijde van het huis en te bezichtigen via een inspectieluik in een ruimte tussen de hal en de restaurantruimte. Een houten spiltrap met vierkante spil geeft toegang tot de rechter van twee tonggewelfde ruimten van ongelijke diepte en ongelijk vloerniveau die met een doorgang met twee steekgewelfjes in de tongewelven onderling zijn verbonden. De kruinen van de gewelven zijn haaks op de straat georiënteerd. De linker kelderruimte is belegd met oranje-gele gebakken tegels. De rechter ruimte heeft rechts aan de straatzijde een dichtgemetselde doorgang met bakstenen trap naar de straat. Deze is in 1949 met bakstenen en betonblokken dichtgemetseld als gevolg van het verplaatsen van de woningingang.

Begane grond: De indeling bestaat uit een ongedeelde horecaruimte links die geheel met moderne materialen en een systeemplafond is afgewerkt. Een oudere afwerking of constructie is niet waargenomen. De doorgang in de achtergevel naar de uitbreiding aan de achterzijde wordt gemarkeerd door een zwaar gedimensioneerd grenen kozijn met grote houten, enkelruits schuifdeur.

Eerste verdieping: een rechte steektrap met kwart boven geeft toegang tot de overloop op de eerste verdieping, van waar de twee appartementen toegankelijk zijn. Het rechter appartement heeft centraal een hal waarop tweevaks Bruynzeeldeuren met bijbehorend beslag uitkomen die zijn voorzien van glas in het kleinste, bovenste vak. Aan de straatzijde is een woonkamer gesitueerd die door twee schuifvensters van daglicht wordt voorzien. Aan de achterzijde eveneens een vertrek dat door twee vensters wordt verlicht. Linksachter is de keuken, die is voorzien van een hoekschouw met eenvoudige profilering.

Het linker appartement heeft een keuken aan de achterzijde en een woonkamer aan de straatzijde, die door twee schuifvensters wordt verlicht. Ook in dit appartement zijn Bruynzeeldeuren toegepast, alle met het bijbehorende beslag. De plafonds in beide appartementen zijn alle bekleed met zachtboard, soms afgewerkt met kierlatten.

Zolder: op beide zolders is met twintigste-eeuws plaatmateriaal een indeling met slaapkamers getimmerd. Voor de diverse inbouwkasten zijn hergebruikte negentiende-eeuwse paneeldeuren gebruikt. In de vertrekken is de kapconstructie geheel weggetimmerd. Een inspectieluik of toegang naar de vliering kon niet aangetroffen worden, derhalve kan over de aard van de kapconstructie geen uitspraak worden gedaan.

Bouwdossiers

- 17-02-1896 aanpassing begane grond tot dranklokaal
- 08-05-1919 uitbreiding begane grond achterzijde voor J. Remmelink
- 04-05-1949 het maken van drie woningen
- 01-03-1988 verbouw winkel tot restaurant
- 16-05-2000 het vergroten van een restaurant
- 07-04-2004 het vergroten van de keuken

Literatuur

Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Meipoortstraat 54-54a Doesburg*, 16-5-1990, (adviesnr. 72)

Waardering

Het pand dateert - gegeven een oudere kern – goeddeels uit de negentiende eeuw en later. Het pand is wat betreft de gevelarchitectuur goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de (gave verhoudingen van de) gevelarchitectuur en historische bouwmassa in combinatie met de ligging in de straatwand. De verbouwing in 1949 heeft het pand vanuit bouwhistorisch perspectief geen goed gedaan, maar is vanuit cultuurhistorisch oogpunt wél interessant als gevolg van de veronderstelde relatie met de Woonruimtetwet van 1947.

Pand van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.
Het huis is architectuurhistorisch van belang als bewaard gebleven voorbeeld van een woon-winkelpand in sober baksteenklassicisme
Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden in de directe omgeving.
Het pand is van cultuurhistorische waarde vanwege het behouden gebleven beeld van representatief woonhuis met oudere kern en de relatie met de Woonruimtetwet 1947.